

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

**Директор Перехрестівської ЗОШ І-ІІІ  
ступенів Роменської районної ради  
Сумської області**

**В.СТОЛЯРОВ**

**31.08.2020**

## **Освітня програма**

**Перехрестівської загальноосвітньої школи**

**І-ІІІ ступенів**

**на 2020-2021 навчальний рік**

**СХВАЛЕНО**

**Рішення педагогічної ради  
Перехрестівської  
загальноосвітньої школи І-ІІІ  
ступенів  
Протокол № 1 від 31.08.2020**

## Розділ 1

### Призначення школи та засіб її реалізації

Призначення школи полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку мікрорайону школи, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме:

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- поглиблене вивчення окремих предметів;

- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;
- надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми школи здійснюється через три рівні освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- профільна середня освіта тривалістю три роки.

## Розділ 2

### Модель випускника

Випускник Нової української школи і Перехрестівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів, зокрема – це особистість, патріот та інноватор.

- Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, всебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій – ось загальна формула, до якої прагне школа і наша є не винятком. Стоячи на порозі великих змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму, тому що віримо: ось хто поведе Україну в ХХІ століття.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві знань.

**Наш випускник** – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави; є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

**Випускник початкових класів** має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

**Випускник базової основної школи** володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез,

класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

**Випускник старших класів** має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник – свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

### Розділ 3

#### Цілі та задачі освітнього процесу школи

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітніх програм повинні бути обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем школи в освітньому просторі села, району. Вони повинні бути сформульовані конкретно, бути вимірними, досяжними, визначеними за часом, несуперечливими по відношенню одна до одної. Інакше кажучи, відповідати загальним вимогам, що пропонуються до визначення цілей і задач.

Перед школою поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

#### **Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти**

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

| № з/п | Ключові компетентності      | Очікувані результати                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1     | Спілкування державною мовою | <b>Уміння:</b> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. |

|   |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---|-------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                               | <p><b>Ставлення:</b> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 2 | Спілкування іноземними мовами | <p><b>Уміння:</b> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p><b>Ставлення:</b> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p> |
| 3 | Математична компетентність    | <p><b>Уміння:</b> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|   |                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                                                           | <b>Навчальні ресурси:</b> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 4 | Основні компетентності у природничих науках і технологіях | <p><b>Уміння:</b> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>                                                                                                                                                                                                          |
| 5 | Інформаційно-цифрова компетентність                       | <p><b>Уміння:</b> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p><b>Ставлення:</b> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>                                                                                                                                                           |
| 6 | Уміння вчитися впродовж життя                             | <p><b>Уміння:</b> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> моделювання власної освітньої траєкторії</p> |
| 7 | Ініціативність і підприємливість                          | <p><b>Уміння:</b> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|    |                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                              | <p>раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p><b>Ставлення:</b> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 8  | Соціальна і громадянська компетентності      | <p><b>Уміння:</b> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p><b>Ставлення:</b> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання соціального змісту</p> |
| 9  | Обізнаність і самовираження у сфері культури | <p><b>Уміння:</b> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p><b>Ставлення:</b> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> математичні моделі в різних видах мистецтва</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 10 | Екологічна                                   | <p><b>Уміння:</b> аналізувати і критично оцінювати соціально-</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|  |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | грамотність і здорове життя | <p>економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p> |
|--|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

| Наскрізна лінія | Коротка характеристика |
|-----------------|------------------------|
|-----------------|------------------------|

|                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Екологічна<br/>безпека й сталий<br/>розвиток</b>    | <p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>                                                                                           |
| <b>Громадянська<br/>відповідальність</b>               | <p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p> |
| <b>Здоров'я і<br/>безпека</b>                          | <p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>                                                                                                                                                 |
| <b>Підприємливість<br/>і фінансова<br/>грамотність</b> | <p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань.</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

## Розділ 4

### Освітня програма закладу та її обґрунтування

#### 4.1. Освітня програма початкової освіти

Освітня програма початкової освіти (далі освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Перехрестівської загальноосвітньої школи I-III ступенів, початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Освітня програма I ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017 );
- Закону України «Про загальну середню освіту»
- **1-3 класи**
- Постанови Кабінету Міністрів України №87 від 21.02.2018 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» для 1-х класів
- Наказ МОН України №268 від 21.03.2018  
“Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти”;
- Наказ МОН України №923 від 20.08.2018  
“Про затвердження методичних рекомендацій щодо адаптаційного періоду для учнів першого класу у Новій українській школі”;
- Наказ МОН України №924 від 20.08.2018  
“Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі”;
- Лист МОН України №1/9-344 від 25.05.2018  
“Про завершення експертизи освітніх програм”
- Лист Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН України №2-1250, 2.2-1255 від 21.05.2018  
“Формувальне оцінювання учнів 1 класу”
- Лист МОН України №1/9-415 від 03.07.2018  
“Інструктивно-методичні рекомендації щодо вивчення в закладах загальної середньої освіти навчальних предметів та організації освітнього процесу у 2018-2019 навчальному році”

#### **4 клас**

- Постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» для 2-4-х класів
- Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273 у новій редакції. Типові освітні програми для 3-4 класів НУШ були затверджені наказом МОН від 27.12.2018 № 1461, відтак, у новій редакції цей наказ має назву «Про затвердження переліків типових освітніх та навчальних програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти».

- Наказ МОН України №407 від 20.04.2018  
“Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня”.

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення які будуть подані в рамках навчальних планів:

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Компетентності здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями, які забезпечують формування всіх ключових компетентностей.

Мовно-літературна, у тому числі:

Українська мова та література

Іноземна мова

Математична

Природнича

Соціальна і здоров'язбережувальна

Громадянська й історична

Технологічна

Інформатична

Мистецька

Фізкультурна

Мовно-літературна освітня галузь в 1-3 – х класах реалізується навчальним предметом «Українська мова», «Іноземна мова»(англійська). Вивчення української мови в 1-3 класі передбачає часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова та літературне читання».

Математична освітня галузь реалізується в 1-3-х класах через навчальний предмет «Математика».

Природнича, соціальна і здоров'я збережена, громадянська та історична освітні галузі реалізується в 1-3-х класах через навчальний предмет «Я досліджую світ», інформатична освітня галузь в 2-3-х класах реалізується через предмет «Інформатика», технологічна освітня галузь в 1-3 класах реалізується через предмет «Дизайн і технології».

Мистецька освітня галузь реалізується в 1-3-х класах через навчальний предмет «Мистецтво».

Фізкультурна освітня галузь реалізується в 1-3-х класах через навчальний предмет «Фізична культура».

**Навчальний план  
для 1-3 класів Перехрестівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів  
Роменської районної ради Сумської області**

| Освітні галузі                                                                    | Предмети                               | Кількість годин на тиждень у класах |           |           |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-------------------------------------|-----------|-----------|-----------|
|                                                                                   |                                        | 1 клас                              | 2 клас    | 3 клас    | Разом     |
| Мови і літератури<br>(мовний і літературний компоненти)                           | Українська мова та літературне читання | 7                                   | 7         | 7         | 21        |
|                                                                                   | Англійська мова                        | 2                                   | 3         | 3         | 8         |
| Математична                                                                       | Математика                             | 4                                   | 4         | 5         | 13        |
| Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна на галузі  | Я досліджую світ                       | 3                                   | 3         | 3         | 9         |
| Мистецька                                                                         | Мистецтво                              | 2                                   | 2         | 2         | 6         |
| Технологічна                                                                      | Дизайн і технології                    | 1                                   | 1         | 1         | 3         |
| Інформатична                                                                      | Інформатика                            |                                     | 1         | 1         | 2         |
| Фізкультурна                                                                      | Фізична культура                       | 3                                   | 3         | 3         | 9         |
| <b>Усього</b>                                                                     |                                        | 22                                  | 24        | 25        | 71        |
| Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової:<br>Українська мова |                                        | 1                                   | 1         | 1         | 3         |
| Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня                         |                                        | 20/700                              | 22/770    | 23/805    | 65/2275   |
| <b>Сумарна кількість навчальних годин інваріантної</b>                            |                                        | <b>23</b>                           | <b>25</b> | <b>26</b> | <b>74</b> |

Типова освітня програма для 1-2 класу розроблена у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-4 класи), розробленої під керівництвом О.Я. Савченко та затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272.

Типова освітня програма для 3-го класу розроблена на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти». відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273, (таблиця 1) з української мовою навчання.

### ***Перелік освітніх галузей для 4-го класу***

Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується в 4 класі навчальними предметами «Українська мова», «Літературне читання» та «Іноземна мова(англійська)».

Освітня галузь «Математика» реалізується в 4 класі через навчальний предмет «Математика».

Освітня галузь «Природознавство» у 4 класі реалізується через навчальний предмет «Природознавство».

Освітня галузь «Суспільствознавство» у 4 класі реалізується навчальним предметом «Я у світі».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» у 4 класі реалізується навчальними предметами «Фізична культура» та «Основи здоров'я».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Технології» реалізується навчальним предметом «Трудове навчання» та навчальним предметом «Інформатика».

#### **▪ Навчальний план**

**для 4 класу Перехрестівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів**

#### **▪ Роменської районної ради Сумської області**

▪

| Освітні галузі                                          | Предмети                                            | Кількість годин на тиждень у класах |
|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-------------------------------------|
|                                                         |                                                     | 4                                   |
| Мови і літератури<br>(мовний і літературний компоненти) | Українська мова                                     | 7                                   |
|                                                         | Англійська мова                                     | 2                                   |
| Математика                                              | Математика                                          | 4                                   |
| Природознавство                                         | Природознавство                                     | 2                                   |
| Суспільствознавство                                     | Я у світі                                           | 1                                   |
| Мистецтво                                               | Мистецтво/музичне мистецтво, образотворче мистецтво | 1                                   |
|                                                         |                                                     | 1                                   |
| Технології                                              | Трудове навчання                                    | 1                                   |
|                                                         | Інформатика                                         | 1                                   |
| Здоров'я і фізична культура                             | Основи здоров'я                                     | 1                                   |
|                                                         | Фізична культура                                    | 3                                   |
| Усього                                                  |                                                     | 21+3                                |
| Додаткові години на вивчення предметів інваріантної     |                                                     |                                     |

|                                                                                                                                                   |        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| складової,<br>Українська мова<br>Математика                                                                                                       | 1<br>1 |
| Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня                                                                                         | 23     |
| <b>Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)</b> | 26     |

**4.2. Освітня програма базової середньої освіти** окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою і вивченням мови національної меншини (таблиця 1).

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану визначена. З урахуванням особливостей організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів 2 години додаткового часу виділено на англійську мову (5,9 класи), що дасть змогу дітям краще та глибше засвоїти навчальний матеріал та допоможе у підготовці до зовнішнього незалежного оцінювання.

1 година додаткового часу виділена на математику(7 клас), так як математика винесена до обов'язкових предметів на зовнішнє незалежне оцінювання

- 
- 
- 
- 
- 
-

▪ **Навчальний план**  
**для 5 – 9 класів Перехрестівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів**  
 ▪ **Роменської районної ради Сумської області**

| Освітні галузі                                        | Предмети               | Кількість годин на тиждень у класах |        |      |        |      |
|-------------------------------------------------------|------------------------|-------------------------------------|--------|------|--------|------|
|                                                       |                        | 5                                   | 6      | 7    | 8      | 9    |
| Мови і літератури                                     | Українська мова        | 3,5                                 | 3,5    | 2,5  | 2      | 2    |
|                                                       | Українська література  | 2                                   | 2      | 2    | 2      | 2    |
|                                                       | Іноземна мова          | 3                                   | 3      | 3    | 3      | 3    |
|                                                       | Зарубіжна література   | 2                                   | 2      | 2    | 2      | 2    |
| Суспільство - знавство                                | Історія України        | 1                                   | 1      | 1    | 1,5    | 1,5  |
|                                                       | Всесвітня історія      | -                                   | 1      | 1    | 1      | 1    |
|                                                       | Основи правознавства   | -                                   | -      | -    | -      | 1    |
| Мистецтво                                             | Музичне мистецтво      | 1                                   | 1      | 1    | -      | -    |
|                                                       | Образотворче мистецтво | 1                                   | 1      | 1    | -      | -    |
|                                                       | Мистецтво              | -                                   | -      | -    | 1      | 1    |
| Математика                                            | Математика             | 4                                   | 4      | -    | -      | -    |
|                                                       | Алгебра                | -                                   | -      | 2    | 2      | 2    |
|                                                       | Геометрія              | -                                   | -      | 2    | 2      | 2    |
| Природознавство                                       | Природознавство        | 2                                   | -      | -    | -      | -    |
|                                                       | Біологія               | -                                   | 2      | 2    | 2      | 2    |
|                                                       | Географія              | -                                   | 2      | 2    | 2      | 1,5  |
|                                                       | Фізика                 | -                                   | -      | 2    | 2      | 3    |
|                                                       | Хімія                  | -                                   | -      | 1,5  | 2      | 2    |
| Технології                                            | Трудове навчання       | 2                                   | 2      | 1    | 1      | 1    |
|                                                       | Інформатика            | 1                                   | 1      | 1    | 2      | 2    |
| Здоров'я і фізична культура                           | Основи здоров'я        | 1                                   | 1      | 1    | 1      | 1    |
|                                                       | Фізична культура       | 3                                   | 3      | 3    | 3      | 3    |
| Разом                                                 |                        | 23,5+3                              | 26,5+3 | 28+3 | 28,5+3 | 30+3 |
| Математика                                            |                        |                                     |        | 1    |        |      |
| Правознавство                                         |                        |                                     |        |      |        | 1    |
| Історія                                               |                        | 1                                   |        |      |        |      |
| Англійська мова                                       |                        | 1                                   |        |      |        | 1    |
| Гранично допустиме навчальне навантаження             |                        | 28                                  | 31     | 32   | 33     | 33   |
| <b>Всього (без урахування поділу класів на групи)</b> |                        | 25,5+3                              | 26,5+3 | 29+3 | 28,5+3 | 32+3 |

#### **4.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна середня освіта)**

**Освітня програма профільної середньої освіти** окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 ) з філологічним профілем для учнів 10,11 класів.

Навчальний план для 10 класу містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття.

Вивчаються базові предмети: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізична культура» і «Захист Вітчизни». Передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія». Включені вибірково-обов'язкові предмети «Інформатика» і «Технології», що вивчаються на рівні стандарту.

Зміст філологічного профілю навчання реалізується системою окремих предметів. Кількість годин для вивчення профільних предметів збільшено за рахунок варіативної складової навчального плану з урахуванням освітніх потреб учнів та з метою формування ключових компетентностей учнів засобами усіх предметів. Додаткові години навчального плану у 10 класі передбачаються на профільні предмети (українська мова та література) та на базові предмети (англійська мова, історія України та математика), з метою підвищення рівня підготовки учнів до ЗНО.

У навчальній програмі для 10 класу виокремлені наскрізні лінії «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність», які інтегрують ключові і загальнопредметні компетентності і сприяють формуванню в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

**Навчальний план**  
**для 10 класу Перехрестівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів**  
**Роменської районної ради Сумської області**

| Предмети                                                          | Кількість годин на тиждень |
|-------------------------------------------------------------------|----------------------------|
|                                                                   | 10 клас                    |
| <b>Базові предмети</b>                                            | 27                         |
| Українська мова                                                   | 2                          |
| Українська література                                             | 2                          |
| Зарубіжна література                                              | 1                          |
| Англійська мова                                                   | 2                          |
| Історія України                                                   | 1,5                        |
| Всесвітня історія                                                 | 1                          |
| Громадянська освіта                                               | 2                          |
| Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)               | 3                          |
| Біологія і екологія                                               | 2                          |
| Географія                                                         | 1,5                        |
| Фізика і астрономія                                               | 3                          |
| Хімія                                                             | 1,5                        |
| Фізична культура                                                  | 3                          |
| Захист Вітчизни                                                   | 1,5                        |
| <b>Вибірково-обов'язкові предмети</b>                             |                            |
| Інформатика                                                       | 2                          |
| Технології                                                        | 1                          |
| <b>Додаткові години на профільні предмети:</b>                    |                            |
| Українська мова                                                   | 2                          |
| Українська література                                             | 2                          |
| На базові предмети:                                               |                            |
| Математика                                                        | 1                          |
| Англійська мова                                                   | 0,5                        |
| Історія України                                                   | 0,5                        |
| Гранично допустиме тижневе навантаження на учня                   | 33                         |
| <b>Всього фінансується</b> (без урахування поділу класу на групи) | 36                         |

Навчальний план для 11 класу містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття.

Вивчаються базові предмети: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізична культура» і «Захист Вітчизни». Передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія». Включені вибірково-обов'язкові предмети «Інформатика» і «Технології», що вивчаються на рівні стандарту.

Зміст філологічного профілю навчання реалізується системою окремих предметів. Кількість годин для вивчення профільних предметів збільшено за рахунок варіативної складової навчального плану з урахуванням освітніх потреб учнів та з метою формування ключових компетентностей учнів засобами усіх предметів. Додаткові години навчального плану у 11 класі передбачаються на профільні предмети (українська мова та література) та на базові предмети (англійська мова, історія України та математика), з метою підвищення рівня підготовки учнів до ЗНО.

У навчальній програмі для 11 класу виокремлені наскрізні лінії «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність», які інтегрують ключові і загальнопредметні компетентності і сприяють формуванню в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

**Навчальний план  
для 11 класу Перехрестівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів  
Роменської районної ради Сумської області**

| Предмети                                            | Кількість годин на тиждень |
|-----------------------------------------------------|----------------------------|
|                                                     | 11 клас                    |
| <b>Базові предмети</b>                              | 27                         |
| Українська мова                                     | 2                          |
| Українська література                               | 2                          |
| Зарубіжна література                                | 1                          |
| Англійська мова                                     | 2                          |
| Історія України                                     | 1,5                        |
| Всесвітня історія                                   | 1                          |
| Громадянська освіта                                 | 0                          |
| Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) | 3                          |
| Біологія і екологія                                 | 2                          |
| Географія                                           | 1                          |
| Фізика і астрономія                                 | 4                          |

|                                                                                                                                                                       |                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| Хімія                                                                                                                                                                 | 2                         |
| Фізична культура                                                                                                                                                      | 3                         |
| Захист Вітчизни                                                                                                                                                       | 1,5                       |
| <b>Вибірково-обов'язкові предмети</b><br>Інформатика                                                                                                                  | 2                         |
| <b>Додаткові години на профільні предмети:</b><br>Українська мова<br>Українська література<br>На базові предмети:<br>Математика<br>Англійська мова<br>Історія України | 2<br>2<br><br>2<br>1<br>1 |
| Гранично допустиме тижневе навантаження на учня                                                                                                                       | 33                        |
| <b>Всього фінансується</b> (без урахування поділу класу на групи)                                                                                                     | 36                        |

Робочий навчальний план за індивідуальною формою навчання на 2020-2021 навчальний рік складений за Типовою освітньою програмою спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами (7 клас), затвердженими наказом МОН України від 12.06.2014 №627 та направлений на виконання Закону України «Про освіту», та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 №144 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів»

#### **Навчальний план**

**для 7 класу Перехрестівської загальноосвітньої школи I-III ступенів  
Роменської районної ради Сумської області за індивідуальною формою  
навчання**

| Освітні галузі         | Предмети                             | Кількість годин на тиждень |
|------------------------|--------------------------------------|----------------------------|
|                        |                                      | 6 клас                     |
| Мови і літератури      | Українська мова                      | 1,5                        |
|                        | Українська література                | 1                          |
|                        | Іноземна мова                        | 2                          |
|                        | Зарубіжна література                 | 1                          |
| Суспільство - знавство | Всесвітня історія<br>Історія України | 1                          |
| Математика             | Математика                           | 2                          |
| Природознавство        | Біологія                             | 1                          |
|                        | Географія                            | 1                          |
|                        | Фізика                               | 1                          |
|                        | Хімія                                | 0,5                        |

|                             |                  |     |
|-----------------------------|------------------|-----|
| Технології                  | Інформатика      | 1   |
|                             | Трудове навчання | 0,5 |
| Здоров'я і фізична культура | Основи здоров'я  | 0,5 |
| Разом                       |                  | 14  |

Метою початкової освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку є особистісне становлення учнів, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, продовження навчання в основній ланці школи.

Типову освітню програму для 1-го класу для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Концепції Нової української школи, Державного стандарту початкової освіти (2018 р.), з урахуванням Типових освітніх програм<sup>1</sup>, сучасних досягнень та спеціальної педагогіки та психології щодо навчально-пізнавальних можливостей дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання (предметно-орієнтовані компетентності); вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу. У пояснювальній записці до кожного предмету чи інтегрованого курсу представлено корекційно-розвивальні завдання та спрямованість навчального предмету, реалізація яких є обов'язковою умовою навчання.

Зміст програми має потенціал для формування у школярів з інтелектуальними порушеннями таких ключових компетентностей:

- *володіння державною мовою*; що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;
- *можливість спілкуватися рідною мовою* (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;
- *математична компетентність*, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- *компетентності у галузі природничих наук*, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- *соціально-трудова компетентність*, що передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудова діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;
- *екологічна компетентність*, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної

поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів;

- *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно-комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування життєво необхідними базовими вміннями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальної адаптації та інтеграції в суспільство;

- *громадянські та соціальні компетентності*, що передбачає вміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;

- *основи фінансової грамотності*, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослим та однолітками, сприймати інструкції та навчальні завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку.

**Навчальний план**  
**для 2 класу Перехрестівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів**  
**Роменської районної ради Сумської області для дітей з**  
**інтелектуальними порушеннями**

| Назва освітньої галузі<br><br>Класи                                                              | Кількість годин на тиждень |        |       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|--------|-------|
|                                                                                                  |                            | 2 клас | Разом |
| <i>Інваріантний складник</i>                                                                     |                            |        |       |
| Мовно-літературна, у тому числі:                                                                 |                            | 10     | 10    |
| Українська мова та літературне читання                                                           |                            | 7      | 7     |
| Іноземна мова                                                                                    |                            |        |       |
| Математична                                                                                      |                            | 4      | 4     |
| Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі) |                            | 3      | 3     |
| Технологічна                                                                                     |                            | 1      | 1     |
| Інформатична                                                                                     |                            | 1      | 1     |
| Мистецька                                                                                        |                            | 2      | 2     |

|                                                                                                                     |  |           |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------|-----------|
| Фізкультурна                                                                                                        |  | 3         | 3         |
| <b>Усього</b>                                                                                                       |  | <b>21</b> | <b>21</b> |
| <i>Варіативний складник</i>                                                                                         |  |           |           |
| Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять |  |           |           |
| Українська мова                                                                                                     |  | 1         | 1         |
| Дизайн і технології                                                                                                 |  | 1         | 1         |
| Заняття з психологом                                                                                                |  | 2         | 2         |
| Загальнорічна кількість навчальних годин                                                                            |  | 25        | 25        |
| Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня                                                       |  | 22/770    | 22/770    |

## Розділ 5

### Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу

і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації освітнього процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння

приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти, блоги є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

## **Розділ 6**

### **Показники (вимірники) реалізації освітньої програми**

Рівень досягнень учнів буде вивчатись: шляхом моніторингу знань, умінь і навичок з окремих предметів; проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проектів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО.

## **Розділ 7**

### **Програмно-методичне забезпечення освітньої програми**

Для виконання освітніх програм школи на 2020-2021 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини; варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника

## **Розділ 8**

### **Структура навчального року**

Відповідно до Закону України «Про освіту» структура навчального року, тривалість навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються загальноосвітнім навчальним закладом середньої освіти у межах часу передбаченого програмою.

2020-2021 навчальний рік розпочинається 01 вересня 2020 року та закінчується не пізніше 1 липня 2021 року. Орієнтовна структура навчального року: I семестр - з 01.09.2020 по 30.12.2020; II семестр - з 14.01.2021 по 29.05.2021.

Впродовж навчального року проводяться канікули: осінні канікули - з 24.10.2020 по 02.11.2020; зимові канікули - з 31.12.2020 по 13.01.2021; весняні канікули - з 25.03.2021 по 31.03.2021. Для учнів першого класу встановлюються додаткові канікули, орієнтовно, з 15.02.2021 по 21.02.2021.

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» - 29 травня 2021 року.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА, ЗНО).

Перелік предметів державної підсумкової атестації визначається Міністерством освіти і науки України. Терміни їх проведення визначаються навчальним закладом та затверджуються директором школи.

Орієнтовні терміни проведення ДПА для 4-х класів – остання декада травня 2021 року; для 9-х класів – календарний тиждень після закінчення навчального року.

Рішення про доцільність проведення навчальної практики та навчальних екскурсій приймає педагогічна рада школи.

Школа працює в режимі п'ятиденки з двома вихідними – субота, неділя. Навчальні заняття проводяться в одну зміну з 8<sup>30</sup> до 15<sup>25</sup> і регламентуються розкладом уроків, затвердженим директором школи. Упродовж навчального дня проводяться три великі перерви по 35 хвилин: з 10<sup>00</sup> до 10<sup>30</sup>; з 11.05 до 11.25; з 12<sup>00</sup> до 12<sup>40</sup>

При складанні робочого навчального плану на 2020-2021 навчальний рік будуть деталізовані окремі розділи освітньої програми.